

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

T 070 [redacted]
[redacted]@minInv.nl

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20218952

Uw kenmerk

Bijlage(n)
2

Datum 22-10-2020
Betreft Besluit op uw Wob-verzoek van 7 augustus 2020

Geachte [redacted]

In uw brief van 7 augustus, ontvangen op 11 augustus 2020, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over de handhaving van het voorgenomen verbod op de stroomhalsband bij honden ten aanzien van gebruik van deze banden door politie en Defensie, alsmede informatie over de handhaving op het verbod op het gebruik van de prikband.

Voorafgaande briefwisseling

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 12 augustus 2020, kenmerk DGA/20215656. In deze brief is tevens de beslistermijn met vier weken verdaagd tot 6 oktober 2020.

In de brief van 26 augustus 2020 is aan u medegedeeld dat de beslistermijn is opgeschort tot 6 oktober 2020 vanwege het vragen van zienswijzen aan derden.

In de brief van 26 augustus 2020 is aan u medegedeeld dat uw verzoek gedeeltelijk is doorgezonden naar het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Defensie en de politie.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 2 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarisatielijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarisatielijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Uw verzoek komt er gedeeltelijk op neer dat voor u een nieuw document zou moeten worden vervaardigd met de door u gewenste informatie. De Wob kent

echter geen verplichting om informatie te vervaardigen die niet in bestaande documenten zijn neergelegd, ongeacht de mate van inspanning (zie ABRvS 5 juni 2013, nr. 201204362/1/A3). Om u ter wille te zijn, zal ik echter in een separate brief reageren op de vragen die u in uw verzoek heeft gesteld.

Zienswijzen

U bent er over geïnformeerd in de brief van 26 augustus 2020 dat er derde belanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van de documenten met nummers 1 en 2 en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun zienswijze te geven. De derde belanghebbende bij het document met nummer 1 heeft geen bedenkingen ingediend. De derde belanghebbende bij het document met nummer 2 heeft wel bedenkingen ingediend.

De zienswijze van de derde belanghebbende bij het document met nummer 2 heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Zie het onderdeel *Weigeren o.g.v. artikel 11, eerste lid, van de Wob* onder *Overwegingen* van dit besluit.

Besluit

Openbaarmaking

Ik heb besloten (deels) aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht, opgenomen in het document met nummer 1 openbaar te maken.

Weigering

Ik heb besloten de door u gevraagde informatie, opgenomen in het document met nummer 2, niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar onderdeel *Weigeren o.g.v. artikel 11, eerste lid, van de Wob* onder *Overwegingen* van dit besluit.

Overwegingen

Algemene overweging: openbaarheid t.a.v. een ieder

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende. Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik

deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vindt de onderstaande belangenafweging dan ook plaats.

Weigeren o.g.v. artikel 11, eerste lid, van de Wob

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moeten worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

Het document met nummer 2 is opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat persoonlijke beleidsopvattingen. Ik verstrek daarover geen informatie. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering indien de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob in niet tot personen herleidbare vorm informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking

Het document met nummer 1 treft u bij dit besluit in kopie aan.

Dit besluit en het stuk dat met dit besluit voor een ieder openbaar wordt, worden geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Hoogachtend,

De Minister voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

mw. E. Heijblom
plaatsvervangend secretaris-generaal

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20218952

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK 's-Gravenhage. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef vermelde datum.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20218952

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
 - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
 - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de

belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.

4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.

5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.

6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:

- a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
- b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
- c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 – Inventarislijst

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Ons kenmerk
DGA-DAD / 20218952

Nr.	Document	Beoordeling	Wob	Afzender	Ontvanger
1.	Ethisch afwegingskader politie	Openbaar		Politie	Ministerie van LNV
2.	Ethisch afwegingskader Defensie	Geweigerd	11	Ministerie van Defensie	Ministerie van LNV

Wettelijke grondslag

De wettelijke grondslag voor het verbod is gelegen in artikel 2.1 van de Wet dieren. Het eerste lid van dit artikel bevat een verbod op dierenmishandeling. Het tweede lid bevat een aantal verboden gedragingen die in ieder geval tot dierenmishandelingen worden gerekend. Het derde lid biedt, in samenhang met het vijfde lid, de mogelijkheid om bij amvb het gebruik van voorwaarden die bij dieren pijn of letsel kunnen veroorzaken, dan wel de gezondheid of het welzijn kunnen benadelen, aan te wijzen als verboden gedraging. Deze amvb is gebaseerd op artikel 2.1, derde en vijfde lid, van de Wet dieren.

Achtergrond

In aanloop naar de inwerkingtreding van het verbod van 2018 op het gebruik van bepaalde apparatuur bij dieren, heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de toenmalige uitzonderingsbepaling voor het gebruik van apparatuur om gedragsveranderingen teweeg te brengen uitgewerkt. Tijdens de uitwerking van de voorwaarden is inzicht verkregen in welke factoren van invloed zijn op het risico op ernstige welzijnsaantasting van honden bij het toepassen van stroom. Onder deze factoren vallen naast de deskundigheid van de gebruiker ook factoren die niet te beïnvloeden zijn zoals weersinvloeden (hitte, regen, zon, vochtigheidsgraad) en specifieke kenmerken van een individuele hond zoals dikte van de vacht, vochtigheid van de vacht, dikte van de huid, onderhuids vetweefsel en de gevoeligheid voor pijnprikkels.

Alleen door het toedienen van stroomprikkel met verschillende intensiteit kan de toediener erachter komen welke intensiteit voor dat specifieke dier voor dat moment de juiste is. Het uittesten van de juiste intensiteit wordt sterk bemoeilijkt door het feit dat een prikkel alleen zou moeten worden toegediend op exact het juiste moment dat het dier ongewenst gedrag vertoont. Vervolgens speelt het probleem dat de op enig moment vastgestelde maximaal benodigde intensiteit, op een ander moment volkomen anders kan zijn en dan te hoog of te laag zal zijn.

Bovenstaand heeft, mede onderbouwd door talloze wetenschappelijke artikelen, geleid tot het inzicht dat er een te hoog risico op het veroorzaken van ernstige dierenwelzijnsaantasting kleefte aan het gebruik van stroom.

Op grond hiervan is het opnemen van een uitzonderingsmogelijkheid onder voorwaarden in het Besluit houders van dieren als algemeen geldende regel niet langer meer opportuun.

Doordat de overheid begaan is met dierenwelzijn en zich ook bewust is van haar voorbeeldfunctie op dit gebied, is het uitgangspunt dan ook dat de overheid honden aanschaft die zonder het gebruik van de stroomhalsband zijn afgericht en dat bij het trainen van overheids Honden in de toekomst geen stroomhalsband wordt toegepast. Het doel is om binnen zes jaar het gebruik van de stroomhalsband door overheidsdiensten uit te hebben gefaseerd.

Dit laat onverlet dat, gelet op hun specifieke taak, als uitzondering in specifieke gevallen bij een enkele door een overheidsdienst ingezette individuele hond, het kortstondig gebruik van de stroomband geïndiceerd en proportioneel kan zijn. Het doorlopen hebben van het ethisch afwegingskader en het kunnen waarborgen hiervan geldt als randvoorwaarde.

Deze individuele uitzondering op het totaalverbod betreft alleen de overheidsdiensten die werken met honden in het belang van een veilige samenleving en die voor de uitvoering van taken, bij wet en ministeriele regelingen, honden ter beschikking hebben. Dit betreft de overheidsdiensten opgenomen in de Regeling politiehonden - speciale teams van Politie; Dienst Douane; Dienst Justitiële Inrichtingen; Koninklijke Marechaussee- en overige speciale teams van Defensie.

Deze notitie werkt aan de hand van het ethisch afwegingskader de waarborgen uit op grond waarvan het toepassen van de individuele uitzondering voor gebruik van de stroomhalsband onderbouwd kan worden.

Toepassingsgebied

Het verbod is niet van toepassing op apparatuur met elektrisch aangedreven tril- of lichtfuncties zoals een band of vest, die niet bedoeld, noch geschikt zijn of kunnen worden gemaakt voor het genereren van stroomprikkels of pijnlijke elektromagnetische signalen, straling of trillingen.

Deze apparatuur biedt naast alleen voor de hond hoorbare geluidsignalen de mogelijkheid om op afstand met een hond geluidloos te communiceren.

Uitwerking

Het afwegingskader is geschreven vanuit het uitgangspunt dat bij het opleiden van en trainen met werkhonden geen stroomband wordt gebruikt. Het kader moet waarborgen dat bij wijze van uitzondering alleen stroomprikkels worden gebruikt als het aan- of afleren van specifiek ongewenst gedrag bij de individuele hond niet op enig andere manier kan worden bereikt.

In uitzonderlijke individuele situaties kan het dan noodzakelijk zijn een stroomhalsband in te zetten. Het gaat hierbij om honden die zijn geselecteerd op zeer hoge drift die inzetbaar te zijn in het hoogste geweldsspectrum, het niet bereiken van het effect er toe leidt of kan leiden dat het dier niet langer meer inzetbaar is en waardoor de overheidsdiensten de taken die op haar rusten niet naar behoren meer kan vervullen. Daarom zal voor speurhonden de inzet van stroomprikkels niet aangewezen zijn.

In de genoemde uitzonderingssituatie kan de stroom prikkel dan als correctiemiddel en gedurende een kortstondige trainingsperiode van maximaal 1 week worden toegediend.

Het gebruik van de stroomband door genoemde overheidsdiensten is in acht neming van bovenstaande vervolgens toegestaan nadat aan het volgende is voldaan:

1. De trainer volgt bij alle trainingen de systematische stappen conform het ethisch afwegingskader dat is gevoegd bij dit voorstel.

Dit afwegingskader is ontwikkeld en maakt deel uit van de professionele standaarden voor hondentrainers volgens effectieve en humane principes van de Delta Society. Nadat de trainer alle stappen van het afwegingskader en alle alternatieve methodieken heeft doorlopen en het ongewenste gedrag niet gecorrigeerd kan worden, kan de trainer overgaan tot het kortstondig gebruik van de stroomhalsband. Bij gebruik van de stroomhalsband gelden daarnaast dat:

- Er wordt gebruik gemaakt van een positief beloningsgericht trainingsprogramma;
- Herhaald gebruik van de stroomband dat niet tot een gedragsverandering heeft geleid is niet toegestaan;
- Gebruik van te sterke stroomprikkels voor het teweegbrengen van de gewenste gedragsverandering is niet toegestaan.

2. Voordat een dier geschikt bevonden wordt om ingezet te worden wordt het dier getoetst aan de hand van een aantal criteria. Van belang is alleen die criteria die gericht zijn op effectieve inzet van de hond voor overheidstaken, bij het dier te toetsen en de criteria die niet hierop van toepassing zijn, uit de opleiding te halen. Het is daarom noodzakelijk deze opleidingscriteria goed tegen het licht te gaan houden door een onafhankelijke commissie. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid betekenen dat nieuwe opleidingscriteria voor (nu nog potentiële) werkhonden moeten worden ontwikkeld.

3. Inzicht in en evaluatie van het gebruik van de stroomband.

Het gebruik van de stroomhalsband wordt geprotocolleerd, gemeld aan en geregistreerd door een onafhankelijke toetsingscommissie.

Binnen de bestaande Regeling politiehonden is een certificering en kwaliteitsbureau ingericht. Het gebruik van de stroomhalsband door overheidsdiensten die vallen binnen deze Regeling wordt door dit bureau geregistreerd.

De geregistreerde meldingen worden geëvalueerd door de onafhankelijke commissie van rijksgecommitteerden zoals is opgenomen in de Regeling. Aan de commissie worden externe deskundigen toegevoegd zoals een onafhankelijke dieren(arts)gedragsdeskundige met aantoonbare expertise op het gebied van niet aversieve leermethoden gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten.

Deze onafhankelijke commissie

1. beoordeelt of het gebruik van de stroomhalsband heeft voldaan aan de gestelde stappen uit het afwegingskader;
2. evalueert de trainingsmethodiek om te komen tot het optimaliseren en verbeteren van trainen en gebruik van overheidshonden, in hun specifieke werkterrein.

De rapportages over het gebruik van stroomhalsband en de resultaten van de evaluatie worden toegevoegd aan de bestaande jaarlijkse rapportages van het bureau certificering en kwaliteit aan de minister van J&V. Op verzoek worden de resultaten van de evaluatie besproken met de beleidsafdeling van het ministerie van LNV.

- 3 Het opleidingsniveau van de trainers is in overeenstemming met de laatste wetenschappelijke inzichten.

Het is van belang dat de kennis en vaardigheden op peil gebracht worden in overeenstemming met de laatste wetenschappelijke inzichten op het gebied van aversieve en niet aversieve leermethoden en het effect daarvan op gedrag en welzijn van het dier zowel op de korte als de op langere termijn. Hiervoor zal een opleiding met gecertificeerde instructeurs worden opgezet, waarbij honden positief belonend, dus zonder gebruik makend van de stroomband, effectief worden opgeleid voor hun taken, met borging van dierenwelzijn.

Overheidsdiensten hebben de intentie uitgesproken te komen tot samenwerking op het gebied van het trainen en opleiden van overheidshonden.

Dit kan nader worden vormgegeven in een overheid breed kader en worden uitgevoerd in een overheid brede hondenschool. Om dit initiatief zorgvuldig te wegen dient een business case te worden gemaakt.

Uitfaseren / overgangsfase

Er zijn alternatieve trainingsmethoden die verder kunnen worden ontwikkeld door de overheidsdiensten. Niet aversieve trainingsmethoden gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten, zullen meer gebruikt gaan worden en trainers en geleiders dienen hiervoor een aanvullende opleiding te volgen.

Een deel van de huidige overheidshonden zijn al afgericht en getraind met de stroomhalsband. Het doel is ook deze huidige honden te gaan trainen zonder gebruik van aversieve apparatuur waaronder de stroomhalsband. Dit vergt echter tijd. Om de operationele inzet van deze honden te garanderen kan voor een deel van deze honden in de komende jaren het gebruik van de stroomhalsband nog noodzakelijk zijn.

Voor het uit kunnen faseren van deze honden die nu nog met de (straks verboden) stroombanden zijn opgeleid en niet zonder gebruik van de stroomband inzetbaar kunnen blijven, is zes jaar nodig vanaf het moment dat het verbod van kracht wordt. Deze jaren zijn noodzakelijk om de inzetbaarheid van overheidshonden die een belangrijke bijdrage leveren aan een veilige samenleving te garanderen. Gelet op de wens zo spoedig

mogelijk het stroomgebruik te willen uitbannen, zijn de overheidsdiensten gestart met de aankoop van zonder stroom getrainde honden.

De overheidsdiensten nemen vooruitlopend op de gewenste eindsituatie alle maatregelen om zoveel mogelijk taken zonder stroomprikkel uit te kunnen voeren. Daarbij nemen de overheidsdiensten in acht dat bepaalde EU- en NAVO-lidstaten reeds een totaalverbod kennen en toch in staat blijken te zijn bepaalde overheidstaken uit te voeren.

Ethisch afwegingskader

